GCY-1990 Seat No. ________

# M. A. (Sem. IV) Examination

## April / May - 2017

## Gujarati : CC - 402

## (ગુજરાતી ભાષાનું અધ્યયન)

Time : **3** Hours] [Total Marks : **70**

**સૂચના :** પ્રત્યેક પ્રશ્નના સમાન ગુણાંક છે.

૧ ભારતીય-આર્યભાષાના વિકાસની ભૂમિકાઓની ચર્ચા કરો. ૧૪

**અથવા**

૧ ટૂંકનોંધ લખો : ૧૪

(૧) પ્રાચીન ભારતીય-આર્યભાષાનાં મહત્ત્વનાં ધ્વનિ પરિવર્તનો.

(૨) મધ્યમ ભારતીય-આર્યભાષાનાં ધ્વનિ-વ્યાકરણી પરિવર્તનો.

૨ ગુજરાતી ભાષાનો ઉદ્દ્ભવ અને વિકાસ ચર્ચો. ૧૪

**અથવા**

૨ પ્રાચીન ગુજરાતીથી અર્વાચીન ગુજરાતી સુધીની ગુજરાતી ભાષાની વિકાસ પ્રક્રિયા મુખ્ય મુખ્ય તબક્કાઓ સહિત ચર્ચો. ૧૪

૩ ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે બે) ૧૪

(૧) ગુજરાતીના માન્યસ્વરો

(૨) અલ્પપ્રાણ-મહાપ્રાણસ્પર્શવ્યંજનો.

(૩) ગુજરાતી ભાષાના અનુનાસિકો.

(૪) ગુજરાતી ભાષાના સંઘર્ષી ધ્વનિઓ.

૪ ભાષામાં ધ્વનિ પરિવર્તન અને તેના પ્રકારની ચર્ચા કરો. ૧૪

અથવા

૪ ટૂંકનોંધ લખો : ૧૪

(૧) ગુજરાતી વાક્યરચના અને તેના પ્રકાર

(૨) ગુજરાતી ભાષામાં પદક્રમ અને પદસંવાદ.

૫ ટૂંકમાં જવાબ આપો : (ગમે તે સાત) ૧૪

(૧) ભારતીય-આર્ય ભાષાકુળની ભાષાઓ કઈ કઈ છે ?

(૨) પ્રાચીન ભારતીય આર્ય ભાષાભૂમિકાની ભાષાઓમાં થયેલા સાહિત્યસર્જનનાં દૃષ્ટાંત આપો.

(૩) મધ્યમ ભારતીય આર્ય ભાષાભૂમિકાનો સમય અને તેની ભાષાઓ જણાવો.

(૪) ગુજરાતી ભાષાના ઉદ્‌ગમની પ્રથમ ભૂમિકા સંદર્ભે વિદ્વાનોએ કયાં કયાં નામાભિધાન કર્યાં છે ?

(૫) મધ્યકાલીન ગુજરાતી ભાષાભૂમિકાનાં બે ધ્વનિ પરિવર્તન જણાવો.

(૬) અર્વાચીન ગુજરાતી ભાષાના ઉદ્‌ભવ પાછળનાં બે ઐતિહાસિક-સાંસ્કૃતિક પરિબળો જણાવો.

(૭) જીભના કાલ્પનિક ભાગ કયા કયા છે ? તેના કારણે કયા કયા સ્વરભેદ ખડા થાય છે ?

(૮) સ્પર્શવ્યંજન કોને કહેવાય ?

(૯) અનુનાસિક ધ્વનિ કોને કહેવાય ?

(૧૦) ગુજરાતની મુખ્ય મુખ્ય બોલીઓ જણાવો.

(૧૧) તદ્‌ભવ શબ્દ કોને કહેવાય ? ચાર શબ્દનાં દૃષ્ટાંત આપો.

(૧૨) સંયુક્તવાક્યનાં બે દૃષ્ટાંત આપો.